

Hans Petur Hansen sjeytifimm ára gamal

Ja, mangt og mikið logar uppvið, tá ið ein røkkur tey sjeytifimm árin. Hans Petur er føddur 29. februar 1944, leypár. Vit gingu í flokki saman, so hann var bara 3 ára gamal, tá ið hann gekk í sjenda flokki. Jú mangt og mikið kann rógvast afturá, tá ið árinu eru har. Foreldrini vóru Petrína og Sigurd. Petrína var dóttir Malenu og Símun Eliassen við Gjógvará í Fuglafirði. Malena var ættað av Slættanesi. Tað komu 3 systrar úr hesari bygd til Fuglafjarðar- Katrína, giftist við Símun Johan við Garð. Hon doyði í barsil við Ketty 1926. Ketty vaks upp í Árnafirði, Elisabeth tók húsið upp á seg og var undir hesum bitum, til hon fór um sýn. Hon tók eisini Hanna, beiggja Evald, til fosturs.

Omman og abbin í faðirlegg búðu Uppi við Garð. Her varð Hans Petur borin í heim og varð uppkallaður eftir abbanum, Hans Peturi. Omman æt Petra. Abbin var ættaður av Rætt í Syðrugøtu og omman úr umhvørvinum Við Garð hjá Billu og Óla Heindrik. Hans Petur vaks upp her tey fyrstu árin. Petrína og Sigurd fluttu oman til Gjógvará, í Rossagerðið, 1948, har tey høvdu bygt. Hans Petur flutti við, men var mangan náttlagdur uppi hjá ommuni og abbanum, tí her vóru spælibrøður hansara, og hetta var tætt við skúlan. Malan er systir Hans Petur og gift við Peturi Jensen úr Norðagøtu, sonur Hellu-Meinhard og Martinu. Hellu-Meinhard var trimenningur mammu grein-skrivaran, ið æt Johanna, ættað úr Oyndarfirði.

Barnaárin

Dreingjaárin Heimi á Sandi við Oyrina vóru sera rík. Áartutlið úr Gjógvará, og alduskvatlið við sandríka sjóvarmálan og við fjøruklettin søgdu sína søgu og kveiktu lív í sinnð á smádreingjunum, ið reikaðu dag og dagliga um hesar leiðir. Tá ið teir vórðu lagstir, komu hugmyndirnar fram, sum settu sini spor í sinnið. Ikki so fáir fuglfirðingar hava málað hetta umhvørvið við Sílatanga, sum førir okkum út í tann steinsetta fjørulutin fram við Rossagerðinum Út á Land. Hetta er eitt vakurt motiv.

Mangan varð róð fram við landi, út á fjørðin, lina sett á Pollinum og eisini varð heklað - lodd og húkar festir í stáltráð og knýttir í teymasnørið. Roynt varð eftir brislingi. Ofta var so nógv sild á fjørðinum, at loddid steðgaði á og kom ikki á botn. Tá ið drigið varð, var á hvørjum jarni. Skrubbuloddið átti eisini nógvar góðar løtur um hetta mundið. Abbi hansara hevði bæði maskinbát og árabát. Árabáturin varð nýttur til at seta silda – og seiðagørn við. Við maskinbátinum var róð út á Stapan. Hans Petur vildi fegin sleppa við, men tað vildi abbin ikki. Fyri at fuglur ikki skuldi fáa fatur á agninum, áðrenn farið varð á flot, varð eitt posastykki lagt oman yvir línutrogini. Einum sinni farið varð av stað, fjaldi Hans Petur seg undir hesum posastykki millum trogini. Tá ið teir vóru komnir út ímóti Stapanum til setingar, kem-

ur Hans Petur undan. Onkur helt, sum við var, at best var at fara inn við honum, tí eingin visti, hvar hann var. - Nei, helt abbin, lat hann nú verða við okkum. Og so varð. Avreitt varð til Pidda, Haraldsen og Kjølbro. Hans Petur var tá 6 ára gamal.

Hans Petur og Árni hjá Einar á Brúnni fiskaðu kalvaspraggur og skrubbur, sum vórðu seldar til Kjøtbúðina hjá Haraldsen, sum Leirvíks Pól tók særav.

Aberdeenari, Erik, Royndin Fríða og Mækjuvík

Tað tykist sera sjáltsamt, at Hans Petur var við einum aberdeenara (trolari úr Aberdeen) sum 12 ára gamal. Hetta var í 1956. Fleiri fuglfirðingar sigldu javnan um hetta mundið við enskum trola-rum, og komu teir ofta inn á Fuglafjørð. Við úr Fuglafirði vóru t. d. Arthur, pápabeiggi Hans Petur, og Hans Sigmund, bóndin. Einir 8 eingilskmenn vóru við. Hans Petur hjálpti kokkinum at vaska upp. Kokkurin var deyvstummur, so tað var lætt at samskifta við hann, sigur Hans Petur. Hans Petur var eisini í lastini og hjálpti til at ísa niður. Hetta var tungt arbeiði. Hann var eisini á dekkinum, kruvdi og reinsaði fiskin, ið fór niður í lastina. Ja, sum 12 ára gamal var Hans Petur eina viku við hesum trolara og eisini sum kyndari. Slapp at royna alt sjálvur.

Línan varð rakt í kjallaranum í Piddasahandli, og tað vóru fleiri, ið hjálptu til, t. d. tá ið pápin sigldi við Eriki. Engt varð, meðan siglt var út á fiskileið. Alexandur hjá Sigvaldi var formaður. Við vóru Petur hjá Hellu Johan, Solberg hjá Niklasi, Hans Pauli í Króki, Sámali í Króki og Rudolf hjá Bakka Jógvani mot-orpassari. Pápin sigldi eisini við Royndini Fríðu og Mækjuvík, har Jens Toftegaard var formaður. Hans Petur var við nakrar túrar í summ-arfrítíðini. Fóru til Skálabotn eftir agni, og har komu bátur úr Klaksvík og Leirvík eisini eftir agni. Onkuntíð kundi hetta taka rættiliga langa tíð at liggja og bíða eftir hesum fongi. Teir yngri dreingirnir sparkaðu bólt inni við botnin í Skálafirði fyri at styttu um stundina.

Tá ið avreitt varð, t. d. í Klaksvík hjá Kjølbro, fór Hans Petur sjabb-andi við kalvalivrum niðan til Olaf

á Stongunum, handilsmann og bakara. Hann fekk breyð, longdir og vinabreyð afturfyri, sum varð býtt millum teir, ið við vóru.

1958, 1959

1958 varð farið á Sild við Sæborg. Hetta var í septembur mánaði. Túrurin vardi í 14 dagar, og varð fiskað upp í 400 tunnur. 1959 fer Hans Petur til Íslands við snøri við Gulldrangi. Meinhard Jacob-sen, Meinhard á Gulldrangi var skipari. Upplivdi ein túr við snøri í sjálvdrátti, annars var tað ei-nans feli, sum galt. Síðani varð farið á sild um summarið og at rógva út allan veturin.

Engt varð um borð og roynt varð mest norðanfyr, men eisini vestanfyr og sunnanfyr. Fiskurin varð stundum seldur í Aberdeen, og var fiskur eisini í lastini frá øðrum skipum við í hesi sølu. Ikki so sjáldan varð avreitt til sjálvan reiðaran við Stóru Brúgv, og fiskurin varð flaktur og saltaður í kjallaranum í Stórhúsi. Hans Petur var við Gulldrangi til summarið 1961.

Ingrid Pau, Pállsdrangur og Eiríkur Jallur

1961 kemur Ingrid Pau inn á Fuglafjørð, stálskip, 120 t úr Skagen. Kristjan, farbróðir Hans Petur, hevði verið við hesum skipi sum skipari og stýrimaður. Tað hilnaðist ikki so væl við veiðini. Sjálvur reiðarin kom við tí hugskoti at fara til Føroyar at royna. Sum hugsað, so varð gjørt í 1961, og kom Kristjan við skipinum inn á Fuglafjørð hetta árið. Tað vóru einans 8 koyggjur umborð á skipinum. Hesar koyggjur vóru aftantil í skipinum. Gjört varð eitt logar frammi í skipinum til 12 mans. Roynt varð við línu og fiskurin varð seldur í Bretlandi. Um summarið varð roynt eftir sild.

Hans Petur róði út við Pállsdrangi úr Leirvík veturin 1962 og út á várið 1963. Johan á Geilagarði átti Pállsdrang og Birgi. John bleiv skipari á Eiríki Jalli, tá ið farið var til Grønlands um várið, og Hans Petur var við. Túrurin vardi í 2 mánaðir, og fingur teir 200 tons.

Á heysttúrinum var lítið at fáa, so farið varð undir at fáa 3 maskinbátar úr Føroyingahavnini. Farið var suður á Kappan, har teir fingur

ein maskinbát (útróðrarbát) afturat, so teir høvdu 4 bátar tilsa-mans.

Róð varð út á Kappanum, og vóru 4 mans við hvørjum báti, so tað vóru 26 mans tilsamans við Eiríki Jalli, sostatt vóru 11 mans um borð, sum tóku sær av fiskinum. Tað var nógv at fáa, og ikki so sjáldan varð róð tvær ferðir um dagin við fullum báti.

Ein dagin, teir lógu við Egersø, kemur ein bátur stimandi ímóti teimum. Hans Petur ber kenslu á bátin og sær, at hetta er ein bátur úr Fuglafirði og var hetta Norðhavið, sum Kristjan Sofus átti, og 4 mans vóru við – Tórik, bróðir Kristjan, Jens, faðirin og Joan Jakku, pápabeiggi hansara. Hetta var ein sæl løta, tá ið vit møttust og fingur vit eitt gott prát.

Á heimferðini hetta ári(1963) var veðrið avbera gott alla ta langa leið av Kappanum til Føroyar. Hetta var heppið, tí teir, sum komu aftaná, høvdu ikki so gott veður. 4 seksæringar vóru á dekki-num. Lastin var full og stakkur við fiski um leið 10 tons stóð frammi móti bakkanum tvørs av ski-pinum. Komu teir í ógvislígt óveður, bleiv hetta ikki nakar gamansleikur.

Tey næstu árin róði Hans Petur út við føroyskum útróðrarbátum, t. d. Havdis, Gulldrangi, Gulaklet-ti og Fiskimúla. Hetta var um heystið og veturin. Um várið 1965, 66 og 67 var Hans Petur í Grindavík í Íslandi og róði út við línu og gørnum. Vertíðin var liðug um hálvan mai, og so varð farið heim. Um sumrarar varð farið á sild við Havfarinum, sum farbróðirin Bernhard førði.

1970 Leif Árseth, Støbak, og Erik

Ja, at vera sjómaður var ein sjáldsom tilvera. Ein fjøllbroytt lunnbót til lívsins gongd at koma undan og fáa alt at ganga upp í eina hægri, nørandi og lívgevandi ond. Hans Petur fór 1970 við ei-num norskum báti, Leif Árseth, á saltfiskaveiðu í Grønlandi og á Flemmish Cap. Hetta var ein stórus línubátur, ið tók 500 tons, og túrarnir vardu 4-5 mánaðir. Tá ið komið varð aftur, møttust Hans Petur og Óli Olsen, sum hevði verið við línubátinum Støbak, sum eisini var ein norskur línubátur. Teir fullu í prát um at keypa motorbátin

Erik, sum stóð til sølu. Sum hugsað, so gjørt. Teir keyptu bátin og góvu honum navnið Brandur. Ta fyrstu tíðina var bara ekkolodd í bátinum, eingin radari og eingin plottari. Tá ið ýtað varð av, varð hugt inn á land fyri at finna, hvar setast skuldi.

Erik var bara til heimaróður um veturin, og Hans Petur og Óli arbeiddu um summarið á sildaverksmiðjuni – landaðu og sekkjaðu av.

Um summarið 1973 fóru Hans Petur og Óli við Hvítanesi á rækjuveiðu og laksaveiðu undir Grønlandi. Hetta var seinasta árið, at laksur varð veiddur í Grønlandi við gørnum. Heimafturkomnir fóru teir at rógva út við Brandi. Báturin varð 1976 seldur til Havnar til Sørin Pram Sørensen og Torbjørn Sørensen.

Nýggjur línubátur úr stáli, bygdur í Noregi 1976

Avgjört varð, at byggja ein nýggjan bát, Ja, tað gjørdist stórus munur á hesum báti og øðrum førum, sum teir høvdu roynt við. Hann varð bygdur í Brastad millum Ålesund og Molde í Noregi. Hetta var ein stálbátur 20 tonsari við stýrihúsinum framman til. Ja, tað var vakurt at líta út á fjørðin, tá ið hann kom grøvandi inn eftir vágini, 14. mars 1977. So lægið tað ljóðar, so stóð Hans David á Støðini, sum var ein eldri skipari, við róðrið. Tað var sjáltsamt hjá honum at koma við ei-num tilílkum nýmótans fari inn á vágna. Hann hevði mangan brattan hevði farið í sínari tíð á sjónum við mangari slupp. Hetta var ein fagnaðarløta. Hornorkestrið spældi, tá ið lagt varð at, so kenslurnar settu seg í henda yndisliga, vakra ljómin henda dag.

Í fyrstuni varð farið at fiska við snellu undir Føroyum og síðani um summarið í maimánaði til Íslands. Um heystið og veturin varð róð við línu og snellu undir Føroyum.

Báturin var í minna lagi at fara t. d. undir Ísland at royna, tí varð avgjört 1985 at leingja bátin. Hetta varð gjørt á Skála skipasmiðju. Eftir at verða umbygdur tók hann 10 tons meira – 30 túsund pund áðrenn og 50 túsund pund aftaná. Umstøðurnar um borð á hesum báti vóru stak góðar. So leingi kvota var við Ísland, har meginparturin var toskur, varð roynt við Langanes og á Glettingi, beint út av Seyðisfirði. Roynast kundi for í klettin bæði við Langanes og Glettingarnes. Tá ið sjakveður var, tók tað bara eitt korter ella hálvan tíma at sigla inn á slættan sjógv, t. d. munnan á Seyðisfirði.

Við Langanes høvdu vit eina fortoyning eystanfyr og eina vestanfyr. Báturin varð seldur 2006 til viðoyingar, og Hans Petur keypti sær ein 27 fót glastrevjabát, sum hann hevði sær til frítíðarbát. Nógv er at takka Harranum fyr, sum hevur hildið hondina yvir okkum, so vit altíð komu heilska-paðir til lands.

Hans Petur giftist við Borghild 1973. Hon er ættað úr Leirvík. Tey eiga 3 børn: Jóna, Poula og Svenning, 10 ommu- og abbaðrenn og 2 langommu- og langabbaðrenn.

Frits, javnaldurin